

LEIDO-Actief 20

26 AUGUSTUS 2014

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

DAG VAN DE BEROEPSKOLOM

Vrijdag 10 oktober 2014

9.45 – 15.45 uur

Gebouw: Stichting Praktijkleren, Amersfoort-Schothorst

MHBO-16/20 : BUNDELEN VAN SLAGKRACHT

Herziening mbo: nieuwe ronde, echt nieuwe kansen...

Samenwerking: op basis van ervaringen in het verleden...

Oriëntatie: op betere voorbereiding studenten op het hbo...

Zorgen: voor een beter rendement mbo-hbo...

Opzetten: van een landelijk netwerk rond mbo-hbo voor de periode 2016-2020...

Inleiding

Hoe meer de tijd voortschrijdt, hoe meer de algemene aandacht lijkt te groeien voor de wijze waarop men in het hbo met de diversiteit aan instroom te maken krijgt– en hoe mbo-instellingen vorm kunnen gaan geven aan de voorbereiding op een doorlopende leerweg - en opvang voor en na de hbo-poort. Dat valt af te leiden uit onder meer activiteiten en (her)bezinning omtrent:

- voorbereidingen op een hbo-studie binnen de vernieuwde kwalificatiestructuur in het mbo;
- versterking van LOB in het mbo;
- studiekeuzechecks in het hbo;
- bindend studieadvies in het hbo;
- nieuwe hbo-toelatingsvoorwaarden voor mbo'ers;
- groeiende zorg in het mbo en hbo omtrent het hbo-studierendement;
- invoering van de Ad;
- reken- en taalniveaus in het mbo en hbo.

Alles bij elkaar kan op vrijdag 10 oktober voldoende aan de orde worden gesteld, met relevante en actuele achtergrondinformatie. In deze nieuwsbrief zetten we nog eens de zaken die aan het thema van deze Dag van de Beroepskolom worden gekoppeld, kort op een rijtje. Ook is er een update van het programma.

Als u zich wilt aanmelden, verzoeken we u niet te lang te wachten. We willen graag twee weken van tevoren de notitie van Roel van Asselt over zijn recente onderzoek naar mogelijke redenen voor de terugloop van de hbo-rendementen – mede voor de instromende mbo'ers – naar de deelnemers sturen, met een daaraan gekoppelde opdracht (dus: werk aan de winkel... om input voor de discussiesessies te genereren).

Thema

Aanvullend op hetgeen in de vorige nieuwsbrieven is vermeld, kan worden gesteld dat het thema van de DvdB is: 'Kunnen we, terugkijkend naar het recente verleden om te ontdekken wat wel en wat niet heeft gewerkt, een goede uitvalsbasis creëren voor de toekomstige aanpak rond de doorstroom mbo-hbo met medeneming van de plannen voor de vernieuwing van het mbo'. Vanaf 2016 wordt het mbo in een vernieuwde structuur aangeboden, op basis van een aantal stevige uitgangspunten. Daarbij zijn er nadrukkelijk uitgelezen mogelijkheden voor de mbo'ers om binnen de beroepskolom aan de leerlijn van mbo-4 naar het hbo (Bachelor dan wel Ad) te werken, met

gebruikmaking van de ruimte die aan de mbo-instellingen in de vernieuwde kwalificatiestructuur vanaf 2016 wordt gegeven.

Daarnaast groeit ook de aandacht bij het hbo voor de stroomlijning van de aansluiting. En daar zit 'm dan ook de kneep d.w.z. hoe kunnen we beide ontwikkelingen zo goed mogelijk op elkaar afstemmen in het verdere ontwerpproces, niet als alles al in gang is gezet, maar vanaf nu – in de aanloopfase waarin deze nieuwe aanpak in landelijk en – vooral – regionaal opzicht een eigen gezicht kan krijgen.

Dit onderwerp willen we op de DvdB gaan behandelen aan de hand van een aantal kansrijke aspecten van de doorstroom mbo-hbo, uitgesplitst in de aanloopfase (wat te doen binnen het mbo), de aansluitingsfase (oriëntatie, studiekeuze) en de instroomfase (opvang, keuzes).

Voor deze DvdB wordt u gevraagd om, desgewenst, ook zelf onderwerpen aan te dragen. Zie verder op in deze Nieuwsbrief.

Analyse rendementen

Het zal niemand zijn ontgaan dat de rendementen in het algemeen in het hbo aan het teruglopen zijn, zeker voor de instroom vanuit het mbo en havo, en dat al gedurende het begin van deze eeuw. Iedereen heeft daarbij zijn of haar eigen gedachten, en vele daarvan zijn onder woorden gebracht in allerlei artikelen, documenten, adviezen, rapporten en stukken op opiniepagina's. Ook werden er sectorspecifieke verklaringen aangedragen, soms ter verdediging van de terugloop van het percentage studenten dat het redt binnen de opleidingen waaraan ze waren begonnen, soms werden ze gekoppeld aan voorstellen om de negatieve spiraal te doorbreken. Maar ondanks alles, de rendementen als het gaat om degenen die na vijf jaar een Bachelor op zak hebben, blijven dalen...

Mede op verzoek van de Vereniging Hogescholen heeft Roel van Asselt, oud-directeur Lica en lector voor instroommanagement, een analyse gemaakt van de mogelijke oorzaken van de vermindering van het hbo-diplomarendement voor mbo'ers en havisten. Daarbij is gekeken naar wat zich zoal in de dynamiek van het mbo en hbo aan veranderingen heeft voorgedaan en in hoeverre deze van invloed kunnen zijn geweest op de rendementscijfers – in positieve en negatieve zin.

Die analyse kan worden gebruikt om met aanbevelingen te komen voor de komende jaren, door op te pakken wat verbeteringen behoeft en gezamenlijk als mbo en hbo, regionaal en landelijk, ook effectief kan worden aangepakt. Misschien moeten we bepaalde zaken ook maar gewoon heel anders doen, of op een laag pitje zetten – als dat beter is.

Er wordt op dit moment nog gewerkt aan de meest recente versie van het stuk waarin de analyse is opgenomen. De deelnemers aan de DvdB ontvangen dit document zo'n twee weken voor de studiedag. We zullen daaraan een aantal korte opdrachten koppelen, zodat iedereen zo goed mogelijk voorbereid op 10 oktober in Amersfoort-Schothorst aan de start verschijnt...

Aanpak bundelen voor de periode 16-20

Zoals ook al gemeld in de eerste nieuwsbrieven is het niet zo dat alle betrokkenen bij de doorstroom en aansluiting mbo-hbo zit te wachten op weer een landelijk project. Toch lijkt ons de invoering van de nieuwe mbo-structuur per 2016, samen met de eerste vier opstartjaren daarna tot 2010, een geschikte periode om meer aandacht aan de onderliggende ontwikkelingen te besteden.

Het voorstel is op de DvdB met de aanwezigen te bezien hoe daarvoor een doelgericht netwerk kan worden ingesteld en vervolgens vormgegeven op basis van de uitkomsten van de studiedag. Het bestaande Brede Landelijk Overleg Keuzedeel HBO (dat naar aanleiding van de DvdB 2012 werd ingesteld, met alleen de focus op het keuzedeel ter voorbereiding op het hbo) zou daarmee kunnen worden opgeheven. Zo'n netwerk – met bijvoorbeeld de mooie naam: MHBO16/20 of misschien wel BK16/20, met BK als afkorting van beroepskolom – kan via het regelmatig houden van bijeenkomsten, studiedagen, workshops enz. aan alle betrokkenen de mogelijkheid bieden ervaringen uit te wisselen en al doende te bezien waar men elkaar kan ondersteunen.

De ervaring heeft geleerd dat er veelal wordt gewacht tot iets daadwerkelijk wordt ingevoerd. En dan is het vaak te laat om de zaken die iedereen graag verwezenlijkt zou willen zien, mee te nemen. Daarom dus 'nu aan de slag'.

Onderwerpen

We gebruiken de aandachtspunten uit de inleiding hierboven als basis voor de discussie-sessies op de DvdB, waar mogelijk per mbo/hbo-sector. Midden september zullen we de definitieve lijst doorspelen.

Mocht u zelf suggesties voor een onderwerp binnen het gegeven raamwerk rond het thema hebben, dan kunt u dat de komende weken aan ons doorgeven via info@leido.nl.

We denken voorlopig aan (een keuze uit):

- Invoering van nieuwe kwalificaties, een nieuwe opzet van het mbo en een duidelijke focus op de nieuwe rol van het mbo, gelet op alle maatregelen die al zijn en nog worden genomen
Welke focus bedoel je?
- Invoering van keuzedelen die voorbereidend zijn op het hbo (KVH's) en worden ingezet voor de vormgeving van doorlopende leerroutes (verwante doorstroom).
- Gebruik van de 1 mei-regeling en studiechecks als het gaat om de instroom van mbo'ers – als een instrument binnen de regionale samenwerking.
- Inzet van de Associate degree in de beroepskolom, onder meer binnen zgn. regionale associate colleges als een verregaande vorm van regionale samenwerking mbo-hbo, gelet op recente ontwikkelingen die dit mogelijk gaan maken – met een duidelijke focus op de Ad als een instrument om te komen tot meer differentiatie.
- Focus op determinatie, dan wel selectie, voor, onder en na de poort van het hbo.
- Effecten van de invoering van maatregelen door de overheid, mogelijk van invloed op de doorstroom: toelatingsregeling / studievoorschot (leenstelsel / verbreding van het hbo-aanbod (brede Bachelors)
- Regionale samenwerking rond dualisering van een leerlijn mbo-hbo.
- Regionale samenwerking rond doorstroom, aansluiting mbo-hbo en de uitvoering van de KVH's.

Werkvormen

De onderwerpen worden in blokken behandeld, in kleine groepen, om te bezien welke aspecten van een onderwerp zich lenen voor de komende samenwerking mbo-hbo, in een regionale setting. In twee aparte plenaire sessies gedurende de dag vindt de inventarisatie van de uitkomsten plaats (maar uiteraard kennen we voor alle groepen verslaggevers, voor een rapport).

Stukken

De deelnemers aan de DvdB ontvangen voorafgaande aan de dag de volgende stukken:

- Analyserapport van Roel van Asselt, over de teruglopende rendementen in het hbo
- Lijst met definitieve thema-onderwerpen voor de blok-sessies
- Per onderwerp een kort memo, met zaken die in een blok aan de orde kunnen worden gesteld.

Programma

In grote lijnen kunt u het volgende programma verwachten:

09.00 – 09.45 uur	Ontvangst en registratie
09.45 – 09.50 uur	Opening en korte toelichting op het programma <i>Jan Nienhuis, Leido</i>
09.50 – 10.10 uur	De traditionele 'Keiharde Kennis Kwis' <i>Hans Daale, Leido</i>

10.10 – 11.00 uur	Plenaire oriëntaties <ul style="list-style-type: none"> • reflectie op de maatregelen uit de afgelopen jaren, die direct dan wel indirect te maken hadden met de aansluiting mbo-hbo, mede met het oog op verbeteringen van het rendement • toelichting op de nieuwe kwalificatiestructuur voor het mbo, specifiek op de positie van keuzedelen ter voorbereiding op het hbo (KVH's) – in formele zin per 2016 • reflectie op de situatie vanaf 2016 rond mbo-hbo, gelet op de nieuwe mogelijkheden die de aanpassingen aan beide kanten bieden. <i>Roel van Asselt / Hans Daale</i>
11.00 – 11.15 uur	Pauze
11.15 – 11.45 uur	Blok 1
11.45 – 12.15 uur	Blok 2 (Beide blokken met dezelfde groepen)
12.15 – 12.45 uur	Plenaire sessie met korte rapportages vanuit de groepen
12.45 – 13.30 uur	Lunch
13.30 – 14.00 uur	Blok 3
14.00 – 14.30 uur	Blok 4 (Beide blokken met dezelfde groepen)
14.30 – 14.45 uur	Korte pauze
14.45 – 15.10 uur	Plenaire sessie met korte rapportages vanuit de werkgroepen
15.10 – 15.30 uur	Reflecties door vertegenwoordigers van een aantal bij mbo-hbo betrokken organisaties
15.30 – 15.40 uur	Presentatie van een plan voor een netwerk BK16/20
15.40 – 15.45 uur	Afsluiting

Aanmelding

U kunt zich aanmelden voor deze DvdB op 10 oktober. Dat is mogelijk door een e-mail te sturen naar info@leido.nl onder vermelding van:

- Naam
- Instelling / organisatie
- Functie.

Het is tot 3 oktober mogelijk zich weer af te melden, zonder verdere kosten. Daarna is het gehele bedrag voor de deelname aan de DvdB verschuldigd.

Praktische zaken

- Vrijdag 10 oktober van 09.45 tot 15.45 uur.
- Amersfoort-Schothorst, Disketteweg 11, gebouw Stichting Praktijkleren.
- Kosten voor deelname, inclusief documenten, catering en lunch: 120 euro, excl. btw.